

Maajip 21-iat 2024

UPA2024/119

Qanoq iliornikkut tusagassiortunngorusunneq annertusarsinnaanersoq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu Inatsisartunut oqallissiassatut siunnersuut.

(Siunnersuuteqartoq: Aqqalu C Jerimiassen, Atassut)

Siumuminngaanniit Atassutip siulittaasuata, Aqqalu C Jerimiassenip oqallissiaanut pingaaruteqaqisumut qujavugut.

Aqqalu C Jerimiassenip oqallissiaa tusagassiortunik amerlanernik noqqaassuteqarpoq, tassanngalu tunngavilersuutigineqartut assigiinngitsut taakkartorneqarlutik, tassa tusagassiortut tutsuiginassusaat inuiaqtigiainni innarleqqanerarpaa, ilaatigut tusagassiortunngorusuttut taamaammat ikittarnerarpai, aammalu tusagassiortutut inuussuteqarnissaq qiviarteqartariaqartoq, tusagassiorfinnullu atugassarititaasut aamma ukkaneqartariaqartut.

2017/2018-imi KNR-ip illorsuassaanut nutaamut aningaasat immikkoortinneqarsimasut politikkut pingaarnersiuinermi (sinerissap ilaani talittarfinnut aningaasat atorneqarsimanerat tunngavigalugu) Siumumiit isumaqarpugut KNR-ip illorsuartaarnissaanut aningaasassat ujarneqaqqittariaqartut, aningaasanut inatsisissamut ilutigitillugu. Ilisimavarpuummi KNR-imi illorsuaq attartuinnagaasoq, atortullu immikkooqqarrallutik. Illorsuaq nutaarsuaq sulisusanut pilerinarsinnaassagaluaqaaq, kisianni aamma atortut nutaaliat pitsaunerit iluaquataassagaluaqalutik. Illorsuarmili atortugikkaluaraanni ulluinnarni sulinerup silaanna aamma apeqquaasaqaaq, sulisugissaaneq sulisunullu atugassaqartitsineq qitiulluinnartarput. Tassunga tunngasut susassaqarfiup suliarisussaavaa, taamaammallu aqtsineq aammalu Tusagassiortut Peqatigiiffiat aammalu sulisut sinnerisa kattuffeqarfii tassaniippuit, politikkut susinnaanngisagut.

Susassaqarfigisinnaasagut tassaapput aningaasaliineq, tusagassiutinut isumaqatigiiissutit, siulersuisunik pitsaasunik toqqaaneq, Nunatullu ileqqunik pitsaasunik pingaartitsineq.

Siumumiit ataasiarata saqqummiutparput pingaaruteqarluinnartoq tusagassiuteqarneq pillugu isumaqatigiissuteqarnissat (medieforlig). Taamaattumik Siumumiit 2024-imi aningaasanut inatsisissamut atatillugu nuannaarutigeqaarput, tamatuma suliarineqarnissaa piumasaqaatigisimasarput suliarineqartussanngorsimanera. Sulialli tamatuma killiffia Siumumiit paasisaqarfigissallutigu ujartussallutigulu ingerlatissavarput. Siumumiimmi kissaatigut ukiuni arlaqalersuni nutaamik tusagassiutinut isumaqatigiissut nutarterneqarsimasoq aammalu ullutsinnut naleqqussakkamik siammaanissamut tunngavilik pilersikkusukkatsigu.

Ilisimavarput massakkut KNR aqunneqarnermigut nutaamik inuttalerneqarnikoq, taamatuttaarlu siulersuit nutaat, siulittaasoq nutaaq, ikkunneqarnikuullutik.

Kulturimi Ataatsimiititaliap ataasiarnani maannamut KNR-ip pisortartaava siulersuisuili naapittareerpai, tassanngalu paasinarpoq amerlasoorpassuartigut sulisoqarnikkut, suleqatigiinnikkut kisiannilu aamma Tusagassiornermi Ilanniarfik iliuuseqartoqartut, tamannalu pitsaasumik massakkumut sangutitsereersoq tusarlerneqarluta, allaammi tusagassiotunngorniat amerlanerit ukiormanna qinnuteqarsimallutik. Paasissutissalli tamakkua qulaajaaffigilluassallugit pingaaruteqarpoq.

Tusagassiornerup Nunap kulturia, oqaasii inuusaasialu attatarivaat, inuiaqatigiinnut taakku tunniuttarpaat, taamaammallu Siumumiit tamanna pingaartilluinnaratsigu assorujussuaq sulissuteqarfigerusuttarparput.

Uggornartuuvoq ullumikkut amerlasuutigut oqaatsitsinnik nutsigaannarnik tusagassiorqartalersimanera, naak pisortaq, aqutsisut amerlanerit tusagassortullu kalaaliugaluartut. Inuiaqatigiinnut paasissutissiineq pingaaqaaq, kisianni kulturitsinnik oqaatsitsinnillu pingaartitsigutta ersersinnerusariaqaleqqavarput tamanna pimoorullugu, tassa oqaatsitsinnik taamaallaat atorluta tusagassiisinnaanngornissaq ornittariaqavikkippit. Tamanna tupinnartuliaanngilaq, Nuna imminut ataaqisoq taamaattussaavoq, pingaartillugu oqaatsivut kingulissatsinnut eqqortut ingerlateqqissallugit.

Siumumiilli aamma eqqummaariffigaarput ullumikkut atortorissaarutit nutaat pigineqalersimaneri, kisianni aamma pingaartuuvoq paasissallugu meeqqaniit utoqqarnut tusagassiat sukkut paasineqartarneri, paasissutissiinerit aammalu aallakaatitassiat sukkut isiginnaarneqartarneri paasissallugit, radiokkut, nittartakkakut tv-kkulluunniit. Siumumiilli ilisimavarput KNR massakkut innuttaasunut paasinianissaminut qanittukkut aningaasaliiffigineqarnikuusoq, taamaammallu siornatigutut misissuinerit pinagit nutaajusumik paasiniaaneq ingerlanneqarniartoq, tamanna pissanganartorujussuuvooq. Taamaalilluni siunissaq eqqarsaatigalugu qularinngilarput KNR-ip atuuffia pitsanngoraluttuinnassasoq, tamanna siulersuisuusut aammalu pisortap nutaajugaluarlutik pitsaassutsimik peqarluarnerat erseqqimmat.

Siumumiilli kulturitsinnik inuiaqatigiinnillu eqeersimaartunik pingaartitsigatta oqallisissiamut qujarusuppgut. Neriutiginaqaarmi pissaanerup sisamanik aggugaasup sisamaata pitsaasumik inisisimanissaa tamattaalluta maani pingaartilluinnarlugu ukkatarilissagippit, tamannalu Naalakkersuinikkut pingaartitsinermiittoq isumaqarpugut. Aningaasaliissutit konto 40.90.16 aammalu konto 40.90.17 isigigaanni 90 mio kr missaanniittut takuneqarsinnaapput, taakkulu ilumut naammannersut qulaajarneqartariaqarput, tassami pissaanerup sisamaattut inisisimasutut taasaq taamak annikitsigisumik aningaasalerorneqarnera pissusissamisoornersoq nalilsortuartariaqarpoq, saniatigullu tusagassiotunngorniarnermut aningaasaliissutigineqartuni 21 mio kr missaannik aningaasalerneqarsimasut imarisaat qiviarneqartariaqarput, tassami

imarisaanik ilinniakkallu soqutiginissusaanut tunngasinnaalluarmat
ilinniarusunngitsut unitsitsiinnartartulluunniit eqqarsaatigissagaanni.

Taamaammat Atassummit noqqaassutigineqartoq imartuupilussuuvoq, sorpassuit tunngaviupput
tusagassiornerup pitsasumik kivinneqarnissaanut. Taamatut Siumumiit oqallissaarummut
oqaaseqarluta oqallissaarummut qujavugut.

Najaaraq Møller

Siumut